

Briselē, 2018. gada 24. maijā
(OR. en)

9227/18

**Starpiestāžu lieta:
2016/0190 (CNS)**

JUSTCIV 120

PIEZĪME

Sūtītājs:	prezidentvalsts
Saņēmējs:	Padome
lepr. dok. Nr.:	8886/18
K-jas dok. Nr.:	10767/16
Temats:	Priekšlikums – Padomes Regula par jurisdikciju, lēmumu atzīšanu un izpildi laulības lietās un lietās par vecāku atbildību un par bērnu starptautisko nolaupīšanu (pārstrādāta redakcija) – politikas debates

I. Pašreizējais stāvoklis

1. Kopš Padomei 2016. gadā tika iesniegts Komisijas ierosinātais priekšlikums pārstrādāt regulu "Brisele IIa", tā to ir regulāri izskatījusi. TI padomē ir notikušas politikas debates par šādiem aspektiem: 2017. gada jūnijā – bērna uzklausišana, 2017. gada decembrī – oficiālas atzīšanas prasības atcelšana, 2018. gada martā – centrālo iestāžu loma.

2. Uz ierosināto pārstrādāto regulu "Brisele IIa" attiecas īpaša likumdošanas procedūra, kas paredzēta Līguma par Eiropas Savienības darbību 81. panta 3. punktā, un Padomei par minēto regulu lēmums ir jāpieņem vienprātīgi ¹.
3. Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja atzinumu par Komisijas priekšlikumu sniedza 2017. gada 26. janvārī. Eiropas Parlaments atzinumu par Komisijas priekšlikumu sniedza 2018. gada 18. janvārī ².
4. Pārstrādātā regula "Brisele IIa" ir viena no prezidentvalsts Bulgārijas prioritātēm – tā šim dosjē ir veltījusi 12 darba grupas sanāksmju dienas. Prezidentvalsts ir arī nolēmusi pievienot vēl vienu dienu, 2018. gada 8. jūniju.
5. 2018. gada 25. un 26. janvārī Sofijā notika neformāla TI ministru sanāksme, kurā tika apspriestas galvenās problēmas attiecībā uz dalībvalstu savstarpēju uzticēšanos regulas "Brisele IIa" kontekstā un iespējamie šo problēmu risināšanas veidi. Šīs apspriedes palīdzēja gūt panākumus sarunās par regulas "Brisele IIa" pārstrādāšanu.
6. Politikas debašu laikā TI padomē 2018. gada martā ministri vienojās virzīties uz to, lai stiprinātu centrālo iestāžu lomu, nodrošinot tām pienācīgus finanšu resursus un cilvēkresursus, – ievērojot subsidiaritātes principu. Turklāt tika uzsvērts, cik svarīgi ir uzlabot centrālo iestāžu sadarbību, lai tādējādi vēl vairāk palielinātu to svarīgo lomu.

¹ Turklāt saskaņā ar 3. pantu un 4.a panta 1. punktu Protokolā Nr. 21 par Apvienotās Karalistes un Īrijas nostāju saistībā ar brīvības, drošības un tiesiskuma telpu, kas pievienots Līgumam par Eiropas Savienību un Līgumam par Eiropas Savienības darbību, Apvienotā Karaliste un Īrija ir paziņojušas, ka vēlas piedalīties ierosinātās pārstrādātās regulas "Brisele IIa" pieņemšanā un piemērošanā.

Saskaņā ar 1. un 2. pantu Protokolā Nr. 22 par Dānijas nostāju, kas pievienots Līgumam par Eiropas Savienību un Līgumam par Eiropas Savienības darbību, Dānija nepiedalīsies ierosinātās pārstrādātās regulas "Brisele IIa" pieņemšanā, un Dānijai šī regula nebūs saistoša un nebūs jāpiemēro.

² <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P8-TA-2018-0017+0+DOC+XML+V0//LV>.

7. Prezidentvalsts, ko atbalstīja tās triju prezidentvalstu komandas partneri Igaunija un Austrija, ciešā sadarbībā ar Komisiju iesniedza pārskatīto I, II un III nodaļas tekstu, un tas deva darba grupai iespēju gūt ievērojamu progresu daudzos satura un tehniskos jautājumos.
- Prezidentvalsts pievērsās arī IV nodaļai – pārstrādātā teksta galvenajai problemātikai. Delegācijas apsprieda pirmo pārskatīto tekstu ar noteikumiem par lēmumu atzīšanu un izpildi lietās par vecāku atbildību, tostarp, kas attiecas uz publiskiem aktiem un nolīgumiem, un tas tika uzņemts atzinīgi. Pamatojoties uz šīm apspriedēm, prezidentvalsts ir paredzējusi kopā ar nākamo prezidentvalsti Austriju sagatavot pārskatītu šīs sarežģītās nodaļas tekstu, lai vienkāršotu tā trešo izskatīšanu.
8. Ņemot vērā pašreizējo stāvokli darbā ar šo dosjē un darba grupas apspriedes, prezidentvalsts uzskata – lai gūtu pēc iespējas lielāku progresu, būtu lietderīgi saņemt politiskas norādes šādos svarīgos jautājumos:
- pagaidu pasākumu, tostarp aizsardzības pasākumu, aprīti;
 - bērna ievietošana citā dalībvalstī;
 - turpmākā virzība jautājumā par to, kā pabeigt oficiālas atzīšanas prasības atcelšanu.
9. Šie trīs jautājumi līdz ar citām teksta daļām, kas jau ir apspriestas TI padomē, palīdzēs vienoties par plašu tematu kopumu nākotnē, paturot prātā *prasību pēc vienprātīga lēmuma* un principu "*kamēr nav panākta vienošanās par visu, nav panākta vienošanās ne par ko*".

II. Nepieciešamība drīzumā pabeigt pārstrādāto redakciju

10. Tā kā šis dosjē ir svarīgs visiem pilsoņiem un jo īpaši bērniem, prezidentvalsts uzskata – būtu jāveic viss iespējama, lai nodrošinātu, ka pēc rūpīgas izskatīšanas Padome pēc iespējas drīzāk pieņem nostāju par ierosināto regulu.

11. Ministri tiek aicināti paust viedokļus, lai sniegtu norādes darba grupas turpmākajā darbā atbilstīgi prezidentvalsts ierosinājumiem un ņemot vērā to, ka Padome ir apņēmusies līdz 2018. gada beigām par dosjē panākt plašu politisku vienošanos.

III. Norādes turpmākam darbam pie dažiem konkrētiem jautājumiem pārstrādātajā redakcijā

a) Pagaidu pasākumi, tai skaitā aizsardzības pasākumi

12. Saskaņā ar regulu "Brisele IIa" tiesa tajā dalībvalstī, kurai ir piekritība izspriest lietu pēc būtības, var norīkot pagaidu pasākumus, tai skaitā aizsardzības pasākumus, ar apriti Savienības teritorijā. Steidzamos gadījumos citas dalībvalsts tiesa var veikt šādus pagaidu pasākumus, tostarp aizsardzības pasākumus, lai aizsargātu bērnu (20. pants). Minētajiem pasākumiem tomēr ir teritoriāla ietekme vienīgi tajā dalībvalstī, kurā tie ir norīkoti, un saskaņā ar regulu tie nevar tikt pārcelti kopā ar bērnu.
13. Lai regulu darītu efektīvāku un palielinātu bērnu aizsardzību, Komisija ierosināja, ka pagaidu pasākumi, tai skaitā aizsardzības pasākumi, ko steidzamos gadījumos norīkojusi tādas dalībvalsts tiesa, kurai nav piekritības izspriest lietu pēc būtības, arī būtu jāpārceļ kopā ar bērnu un būtu jāatzīst un jāizpilda visās pārējās dalībvalstīs, līdz kamēr tos aizstāj vai atceļ ar citiem pasākumiem, ko pieņem dalībvalsts, kurai ir piekritība saskaņā ar regulu.
14. Pamatojoties uz diskusijām darba grupā, prezidentvalsts ierosina, ka pagaidu pasākumiem, tai skaitā aizsardzības pasākumiem, kas pieņemti ārpus dalībvalsts, kurai ir piekritība pēc būtības attiecībā uz vecāku atbildību, būtu jānodrošina aprīte vienīgi gadījumos, kad ir identificēta konkrēta vajadzība, – lai līdz minimumam samazinātu risku apdraudēt piekritības noteikumus regulā. Šāda konkrēta vajadzība pastāv bērna nolaupīšanas gadījumos, kad pagaidu pasākumi, tai skaitā aizsardzības pasākumi, varētu būt nepieciešami bērna atpakaļatdošanas atvieglošanai, un kad pastāv nopietns risks, ka bērnam atpakaļatdošanas gadījumā varētu tikt nodarīts kaitējums, ja šādi pasākumi netiktu veikti. Starp šādiem aizsardzības pasākumiem varētu ietvert, piemēram, noteikumu, ka atstātais vecāks nedrīkst tikties ar bērnu vienatnē, bet tikai pavadošas personas uzraudzībā.

1. jautājums

15. **Ministri tiek aicināti paust viedokļus par to, vai pagaidu pasākumiem, tai skaitā aizsardzības pasākumiem, kas norīkoti ārpus dalībvalsts, kurai ir piekritība pēc būtības attiecībā uz vecāku atbildību, būtu jānodrošina aprīte saskaņā ar regulu, ja minēto pasākumu mērķis ir atvieglot nolaupīta bērna atpakļatdošanu.**

b) Bērna ievietošana citā dalībvalstī

16. Ja bērna intereses un apstākļi to prasa, dalībvalsts iestādes varētu apsvērt iespēju ievietot bērnu audžuģimenē vai aprūpes iestādē citā dalībvalstī. Saskaņā ar regulu "Brisele IIa" saņēmējās dalībvalsts iepriekšēja piekrišana ir nepieciešama vienīgi tad, ja publiskās iestādes iesaistīšanās šajā dalībvalstī ir vajadzīga vietējiem bērnu ievietošanas gadījumiem.
17. Komisija skaidroja, ka praksē process, kurā nosaka, vai konkrētā lietā saskaņā ar spēkā esošo regulu ir nepieciešama piekrišana, var ilgt vairākus mēnešus. Ja ir vajadzīga piekrišana, process nereti ilgst sešus mēnešus vai ilgāk, jo iestādēm, kurām izteikts lūgums, nav noteikts termiņš piekrišanas sniegšanai vai atteikšanai.³ Šķiet, ka procesa ilguma dēļ daudzi bērni ir ievietoti saņēmējā dalībvalstī, kamēr norisinās konsultāciju procedūra vai pat pirms tā tiek sākta.⁴ Ievērojot 1996. gada Hāgas konvencijas 33. pantu⁵, Komisija ierosināja, lai visiem pārrobežu ievietošanas gadījumiem tiktu noteikta autonoma piekrišanas procedūra.

³ Komisijas priekšlikums, 11. lpp.

⁴ Komisijas priekšlikums, 4. lpp.

⁵ 1996. gada 19. oktobra Hāgas Konvencija par piekritību, piemērojamām tiesībām, atzīšanu, izpildi un sadarbību sakarā ar vecāku atbildību un bērnu aizsardzības pasākumiem.

18. Diskusijas darba grupā parādīja, ka pastāv plašs atbalsts iecerei prasīt piekrišanu visos gadījumos, kad bērnu ievieto audžuģimenē vai aprūpes iestādē citā dalībvalstī, neatkarīgi no tā, vai publiskas iestādes iesaistīšanās šajā dalībvalstī ir vajadzīga vietējiem bērnu ievietošanas gadījumiem. Ņemot vērā to, ka šādos gadījumos laiks ir ļoti būtisks, piekrišanas sniegšanas procedūra būtu jāveic ātri. Tāpat kā spēkā esošajā regulā, bērna ievietošana citā dalībvalstī nebūtu iespējama bez piekrišanas.

2. jautājums

19. **Ministri tiek aicināti paust viedokļus par to, vai būtu jāprasa piekrišana visos gadījumos, kad bērnu ievieto citā dalībvalstī, neatkarīgi no minētās dalībvalsts publisko iestāžu lomas šādos vietējos bērnu ievietošanas gadījumos.**
- c) Viena atzīšanas un izpildes sistēma ar īpašiem noteikumiem attiecībā uz "privilīgētiem" lēmumiem**
20. 2017. gada decembrī IT padome vienojās par oficiālas atzīšanas prasības atcelšanu, ja vien ir attiecīgas tiesiskās garantijas. Tā arī vienojās, ka darba grupai būtu jāturpina strādāt pie tā, lai rastu vienprātīgu kompromisa risinājumu. Pēc izvērstām diskusijām par turpmāko darbu tehniskā līmenī prezidentvalsts uzskata, ka jaunajos noteikumos pārstrādātajā regulā būtu jāprecizē, ka uz lielāko daļu lēmumu vecāku atbildības lietās attieksies vispārēja atzīšanas un izpildes sistēma, savukārt uz "privilīgētiem" lēmumiem arī turpmāk attieksies īpaši noteikumi, ja vien ir ieviestas attiecīgas tiesiskās garantijas, jo īpaši nodrošinātas bērna intereses un tiesību uz aizstāvību aizsardzība.

21. Pamatojoties uz diskusijām darba grupā, kas norisinājušās kopš gada sākuma, prezidentvalsts uzskata, ka IV nodaļas pārskatītais teksts būtu jābalsta uz sistēmu, kurā paredzēti konkrēti noteikumi, kas jāpieņem "privilģētiem" noteikumiem. Saskaņā ar minētajiem noteikumiem "privilģēts" lēmums ir lēmums, kas pieņemts dalībvalstī un atzīstams citā dalībvalstī bez jebkādas īpašas procedūras un bez iespējām iebilst pret tā atzīšanu (izņemot nesavienojamību). Šāda lēmuma darbības joma vēl ir jānosaka tehniskā līmenī (piemēram, lēmumi par konkrētām saskarsmes tiesībām un atpakaļatdošanu).
22. Prezidentvalsts uzskata, ka diskusijas politiskā līmenī atvieglos turpmāko darbu pie jaunās sistēmas praktiskajām detaļām, ko sīkāk precizēs darba grupā tehniskā līmenī un kas palīdzēs sekmīgi pabeigt darbu pie pārstrādātās redakcijas.

3. jautājums

23. **Ministri tiek aicināti paust viedokļus par to, vai pārstrādātajā redakcijā vajadzētu ietvert vienu sistēmu, kas paredzēta lēmumu atzīšanai un izpildei vecāku atbildības lietās un kurā būtu paredzēti īpaši noteikumi attiecībā uz "privilģētiem" lēmumiem.**